

Oglaši, pripisana itd. tiasku i rukovanju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Nova predbrojba, oglaše itd. šalje se naputnicom ili poštom pošt. Štedionice u Beču na administraciju lista u Puli.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najblizu poatu predbrojnika.

Tko list na vrieme ne primi, nika to javi odgovarajuću u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarska, ako se izvana napiše »Reklamacija».

Cekovnog računa br. 847.849.

Telefon tiskare br. 38

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu moje stvari, a ne sloga sve pokvarit.“ Narodna poslovica.

Sagovorni urednik i izdavatelj Jerko J. Maholja.

U nakladi tiskare Laginja i dr. u Puli ulica Glafka 1.

Glavni suradnik prof. E. Mandić u Trsat.

Rat na Balkanu!

Pula, 12. marta 1913.

Na balkanu još uvek gruvaju topovi i cini se, da će juš više vremena proći, dok bude konačno utapančen mir. Već par tjedana nije bilo osobitih vesti sa ratisti, dok nije pred četiri dana došla važna vest, da su Grci zauzeli dobro utvrđeni grad Janinu u Albaniji, koju je branio Essad paša sa 28 000 Turaka. Grci su preko tri mjeseca obsegali taj grad, te im je tek prošlog petka uspjelo te su prilili Janinu na predaju. U početku obade bila je grčka vojska prelazila na valu na taj grad i taj zauzeća Solunu, kad su Grci mogli poslati pred Janinu veći dio svoje vojske, mogli su sa stalnim usledom na uspjeh sa svih strana obklopiti Janinu i poduzeti navalu. Videti se tako turaka posada u Janini prilisnuta sa svih strana, nije preostalo zapovjedniku Essad paši drugo, nego da se predaje Grčima sa svom posidom, oružjem, municijom i trofejima. To se zgodilo u petak o podne, te su Grci svrđano usli u Janinu, u kojoj im se predal 28.000 turčkih vojnika. Pad Janine i oslobođenje krčanske raje, razveselito je sve prave i potene prijatelje pravde i slobode, samo nije neke t. zv. kulturträger ili najnoviju krunu i nekrvnu braću divljih Aronauta. Zauzećem Janine zadobili su balkanski saveznici daljnju pobudu za daljnje ratovanje i izvršenje do kraja one svete misije, koju su sebi postavili u početku ovog križarskog rata proti nekristu i bezdušnom llačitelju svake slobode i napredka. Sada se nalazi u grčkom posjedu celi Epir, te se može reći, da je i Grčka ovom pobjedom izvršila svoj zadatuk u ovom ratu. Sada preostaje još da padne Skadar i Drinopolje, da tako Crna gora odahne a Bugari uzmogu zadati tada Turcima zadnji udarac kod Cataide i na Galipolu, da tako prisile Turke prihvati uvjete mira koje im nude saveznici. Bez toga neće biti doći do mira.

Bugari kod Drinopolja počele opeta želje bombardirati grad, a ujedno se spremaju poduzeti odlučujuću navalu, osobito odakle doznaće da je pala Janina. Neke vesti javljaju, da je zapovjednik Sukri peta zapitao u turske vlade uvjete, pod kojima bi predao grad, jer da uslijed glada i bolesti ne može dute odočevati obsadnom stanju.

O početaju u Skadru dolaze opet vesti, koje nikazu stanovništva a osobito turske posade upravo očajno. Tu vist da su dobili mjerodavni kragovi u Beču. Po tim vestima da zapovjednik Skadra neće moći usdržati ponovne navale crnogorske. Šibki teški obesni topovi stoje već na svojim mjestima, te će doći već ovoga tjedna do obće navalne. Po tome računaju, da će Skadar još ovoga tjedna pasti u ruke srpsko-crnogorske vojske. Ako padne Skadre, onda će uređenje albanskih granica postati najvažnije pitanje u progovoru

rima između velevlasti. Stanoviti krugovi (Austrija i dr.) izražaju hojanjan, da su se Rusija, Francuska i Engleska već dogovorile, da će Skadar priznati Crnojgoriako ga zauzme. To bi bilo sasma prirodno i podpunoma pravo.

Pisalo se do sada kroz više mjeseci da će Drinopolje i Skadar pasti u svakom tjednu, nu to se nije još zabilo, zato treba i sadu gornje vesti uzeti sa rezervom, premda je razumljivo, da je položaj u objednjutim tvrdjavama to slabiji, pak će ipak doći dan, da će ta dva grada jednom posti.

O pregovorima za mir dolaze glasovi, da će balkansko saveznice prihvati posredovanje velevlasti za mir, ali će ujedno staviti svoje uvjete. Saveznici će odgovoriti svi jednak i predat odgovor za tri četiri dana.

Medjunarodni položaj još nije sasna razčišćen. Premda je engleski ministar predsjednik označio svjetski položaj više ugodnij i izjavio da nema povoda sporu ili zapletu radi razlike jednog ili dvaju albanskih mjesti, ipak bečki službeni krovni se sruđe na Srbiju, što se toliko zauzimije i pomaze, da Skadar padne u crnogorske ruke.

Danas je izšlo u službenim novinama Austrije i Rusije jednako objavljeno, kojim se odpuštaju pozvani pričuvnici na austrijsko-ruskim granicama jedne i druge strane i broj vojske u Galiciji svadja na normalnu mjeru. Dakle se ipak jedan dio demobilizacije izvršuje, aki i kasnije za osam dana, ipak je ipak!

U ratnoj mornarici napuštena je također divizija zastojeća od brodova „Monarch“, „Wien“ i „Budapest“ i svedena na normalan broj. Još treba da se avede na normalan broj i ostalo brodovlje, pak onda odpušte pričuvnici na jugu monarhije i onda će narodima pasti s praju tešku i vite neizdržljiva mrača, koja preti brzim ugurenjem svijeta, ako ju vlasti ne skinu dok su još na vrieme.

Iz carevinskog vjeća.

U Beču, dne 6. marta 1913.

Na početku današnje sjednice predložio je ministar finacija nekoje zakonske osnove. Medju podnoscima nalazi se jedan predlog socijalnih demokrata glede odputnoga sazivnika pričuvnika, i jedan glede kartela Seljeza. Prije nego se presto na dnevni red, predložio je zast. Seltz, da se njegov predlog gleda odstupu pričuvnika slavi na dnevni red kao druga točka. Zast. Nemeš, postavio je isti predlog. Kuća je ove predloge odbila. Na to je započelo prvo čitanje zakona o kućarenju.

Zast. Dassineki postavio je predlog gleda ukidaju zadržane izolacije, i da se postavi na dnevni red pitanje odstupa pričuvnika. Predlog je odbijen. Medju podnoscima nalazi se više predloga i interpolacija, gleda se počedaja pričuvnika i njihovog odstupa.

Zast. Choc i Tresić podnijeli su interpellaciju glede arbanaskega kongresa u Trstu. U interpellaciji se vedi da je u vrieme, kada se pregovara sa Rusijom, učinjena težka politička i taktička pogreška, što je sa strane ureda izvanjskih posala insceniran kongres tobožnjih delegata Arbanasa. Kongres, na kojem se je na nečuveni način ustalo protiv Srbije, stoji u očitem protulovljaju sa duvstvima austrijskog pučanstva. Takva je politika nedotrojna jedne države, u kojoj je slavenska većina, a i za to je pogrešna, jer će projektirana Albanija u budućnosti uvek znati pogibelj ratnog sukoba sa Srbijom. Interpolant pitaju, da li je istina, da se priredjivacima arbanaskega kongresa dalo 50.000 K. državnog novca. Zast. Wicht interpellirao je protivnikovac. Zast. Wicht interpellirao je protivnikovac. Zast. Wicht interpellirao je protivnikovac.

U sjednici od 7. o. mj. dovršila je kuća prvo čitanje zakona o kućarenju. Generalni govornik pro kršć. socijal Wohlmeier izjavio je, da priputstvuje ugarskim i hrvatskim kućaraca mora dati povoda bojazni. Medjunarodni položaj još nije sasna razčišćen. Premda je engleski ministar predsjednik označio svjetski položaj više ugodnij i izjavio da nema povoda sporu ili zapletu radi razlike jednog ili dvaju albanskih mjesti, ipak bečki službeni krovni se sruđe na Srbiju, što se toliko zauzimije i pomaze, da Skadar padne u crnogorske ruke.

Danas je izšlo u službenim novinama Austrije i Rusije jednako objavljeno, kojim se odpuštaju pozvani pričuvnici na austrijsko-ruskim granicama jedne i druge strane i broj vojske u Galiciji svadja na normalnu mjeru. Dakle se ipak jedan dio demobilizacije izvršuje, aki i kasnije za osam dana, ipak je ipak!

U ratnoj mornarici napuštena je također divizija zastojeća od brodova „Monarch“, „Wien“ i „Budapest“ i svedena na normalan broj. Još treba da se avede na normalan broj i ostalo brodovlje, pak onda odpušte pričuvnici na jugu monarhije i onda će narodima pasti s praju tešku i vite neizdržljiva mrača, koja preti brzim ugurenjem svijeta, ako ju vlasti ne skinu dok su još na vrieme.

Zast. Heilinger osvrnuo se je na govor grofa Tisse u ugarskom saboru, te je protestirao protiv njegove tvrdnje, da se obće pravo glasa u Austriji nije pokazalo učinkom. Sasme je neumjestno, da jedan čovjek, kao što je grof Tisza, govori na takav način o načinu lastnoj kući. Mol predsjednik, da protestira protiv tvrdnje, koju je grof Tisza izrekao o austrijskoj zastupničkoj kući.

Predsjednik je zaključio sjednicu, zatvrljiv zastupnicima sretne ukrasno blagdane. — Dođuća sjednica bili će najavljeni pismenim putem.

Pogled po Primorju Puljsko-Rodinski kuf.

Dnevništvo e. k. katarskog poglavarskog u Pulji. Gornji izraz je najbliži, kojim možemo nazvati najnoviji postupak e. k. kot. poglavarskog u Pulji, gleda ugo-

lazi svakog četvrtka, o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju, niti se pišu i nefrankirani se primaju. Predstava se počinjom stoji 10 K. u obć. } naredobes 5 K. za seljake } ili K. 8—, odnosno K. 200 ma pol godine.

Izvan carevine više, poštarski. Plaća i utužuje se u Pulji. Pojedini broj stoji 10 h, a ostali 20 h, koliko je Pulj uživan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u „Tiskari Laginja i dr. Vla Giulia dr. I. kamo neka se naslovjuju u vaspisima preplaćati.

kod te je zakon mora, na pretres i odluku zemaljekomu saboru, nego da se i istinu i iskreno dobra, uka nam pošalje ličnika, koji će razumjeti nas i mi njega.

Koškog smo znali, da za slavnu junju i Poreču više vredi talijanski: "sic volo, sic iubeo" (tako hoću i tako mora biti) nego li zakon i red, ipak nismo bili odmah vjerovati u gočnu vest. Ta bilo nam je poenato, kako si je junta u Poreču, kroz sve ovo doba odikad nemisao, uputivajući na budući sabor svake pitanje za bilo koju pripomoć (česta, vodogradnje itd.), jer da bez sabora ne smije trošiti.

Zato smo se obratili na hrvatske članove zemaljekog odbora, da nam oni stvar rajašne i doznaši smo, da je gornja vest istinita, da su talijanski asesori sa kapetanom Rizzi asimi, u odnosnosti naših, koji su se uz prosvjed uključili iz sjednice, stvorili onaj zaključak, te će već ove godine pokrajinski troškovi za uključivo talijanske činovnike (na junti, na kreditnom zavodu, na poljudskom zavodu, u pokrajinskoj bolnici, na priks gumaniziji u Pazinu i na Nošu u Puli) iznati preko dva deseta kuna bruna više nego do sada.

Cijelome, da su takodjer učitelji iz cijele pokrajine pitali potporu (ubog osudice) od zemaljekoga odbora, ali o njihovoj molbi slavna junta, pače talijanski njezini članovi neće ni da čuju, potto bi od takve podrške morski neštob dobili i Hrvati (Mljenec).

Kad je točno tako, mi se čudimo našim sastupnicima, što još trate vrieme u pregovorima s talijanskim sastupnicima, koji će pokazuju očito, da njima nije stalo do nikakve sporazuma niti do rada u saboru, nego do uključivači vlasti, do preziranja hrvatskih delja, do zamamirivanja hrvatskih potreba. A to im sve neponjava, uz biočest visoka vlade, koja nuda sva precijeg posta na arbanaskim kongresima, nego li se pravedno i ravnitim srednjem stvari u Istri.

Potlička u akciji sanitiranja malarije u Istri. Sa strane oblasti ponudjeno je lijčenje malarije u mjesima čisto hrvatskim i to u Loberiku, Muntiću i Marčani jednom našem ljepčniku i to kako se sami kotarski ličnički izrazio, radi toga, jer nai ličnički, koji poznaje jezik naroda, mogu računati na sjeđaranje usjeća. No što se dogodi?

Cini se, da naš ličnički neće ipak te slavne dobiti, jer su se vodnjanski ličnički obratili protestom na namještajstvu u Trtu, dolaznjacu nekakvo pravo na gore spomenuta mjesto. I do sada su drugi Nečinjani zalaži u Martenu i da vodnjani akt Nečinjani nisu protstirali. A zato? Jer su bili i oni Talijani.

Dakle politika i u čisto sanitarnim stvarima; a slavno namještajstvo čini se da će im udarjiti, usprkos logu, što išti ne počnaju nešto jošte, to ne mogu raditi na privrženost narodu i na nikakve neuspjeh: usprkos logu Mo Montiću i Loberiku ne spadaju pod Vodnjani, usprkos logu sto jedino viđi pripada prave da kreneće Nečinjani koji su najviše nejednostojim, usprkos logu Mo je prva dužnost viđe, da nestaji da bude sklopa uspjeha. U iste nešto naroda, radi kojih će istražiti jedino na trptiti, predstavljamo nejednostojim te zahtjevamo od sl. namještajstva, da radi svača je občina da obide koristi po narod.

Ako ipak viđa popuni organizacije preko talijanskih Nečinjana u Vodnjani te imaju jednog od njih, poslatimo narod u čiju zajednicu da odmah upišu proti teljima neštojnosti i da se u ovim pogledima ignorira takovo Nečinjano i da ih spasi u mjestu na muku. Kao ispravak: i spisa poziv. Ako želite da obave smotru, a želite da smognete komu je obična občina. Ako viđa narodnu narodu

Loberiku, Muntiću i Marčani želi u zalištu imali amo sreću da slušamo i natu Maju markizu Strozzićevu.

Islet "Hrvatskog Sokola" u Puli u Vinkuran. U nedjelju dne 16. o. m. prirođuje na "Hrvatski Sokol" svoj prvi izlet i to u Vinkuran. Odlažak iz Pule u 2 sata p. p. Sastavljaše ispred Nar. Doma. Kod tog izleta prisustovati će za prvi put društvena fanfara. Pozivaju se svi članovi i prijatelji našeg Sokola, da prisustvuju tom izletu u sto većem broju.

Bošinjski kofar

Iz Ledinja. *Nest o tričanskoj poštanskoj upravi.* Nekojoj osobi, koja se na falcati nalazi u tričanskoj ludnici, htijedok za badnjak napravili malo veselje te joj poslali dne 22. decembra 1912. nekoliko riba. Predajci ribe ne pošli u Ledinju prije 8 sati u jutro, da ide napred sjegurno još isto jutro braim parobrodom, koji dolazi u Trat isti dan u 4 sata poslije podne.

Osim dana isti kako sam ribe poslao dobiti od dotične osobe list, kojim mijavlja, da je ribe dobila tek 26 istoga mjeseca, dakako u pokvarenom stanju.

Da su ribe bile stranci dostavljene tek četvrti dan, moglo se dogoditi samo ili s nemarnosti kojeg činovnika ili što je vjerojatnije, namjerice modda jer je bio narod slovenski. Karakteristično je napomenuti, da sam ribe poslao i u Karisbad, te da su lamo došle u posve dobrom stanju, dok su u Trat, koji je barem tri puta bliži, došle posve smrdljive.

Znatičeljan sam, što bi trebalo poduzeti, da se takvoj poštanskoj samovolji na put stane.

Voloski kofar

Iz Lovrana. (Vlastnici ljekarne, strasveni talijanski agitatori.) Dugo su se tajili i vlastnici ovlašćenje ljekarne, bez koje bi modda danas i kruga gljeni bili i koju imadu zahvaliti jedino jednomu Hrvatu, ali su ipak pokazali svoju pravu boju. U nevolji i stromostu bili su sami ljekarići i ništa drugo, a sada, poslije se hrvatskim zagovoru i našim novcem podkozile, pokazale da su išakodjer edukaci i strasveni Talijani.

Na zadnjoj skupštini glasovite "Legge nazionale", bio je jedan izabrani podvravniteljem a drugi tajnikom. Tim su dosta jasno pokazali, da su edukaci i festoki protivnici svega, što je hrvatsko ili slovensko — dakle protivniči i nadog novca. Uzimaju to do znanja braco Lovranci, Modenčani, Beršetani itd.

Hrvatska opera u Opatiji. U prošloj sedmici dočinili smo mi Hrvati u ovim krajnjima znameniti kulturni dogodek, koji ne smije da prodje ntopalen, već mora da se bilježi u povijesničkih hrvatskih Hrvata. Ovih dana naime započelo je gospodanje potkršnjanskog kazalište u Osječu u našoj pitome Opatiji i to za 12 predstava, sto operata. Mo operata.

Nije ovo prvi put, što nas je pokorio osječke kazalište, ali je novost u tome, što se je ova godina devala opera, dok su kod prijeđenih gospodarjava bila u programu jedino opere i drame.

Hrvatski je narod u Istri dočinio novu kulturnu pobedu, on, koji je do pred godinu bio smotran infernalom u kuluri, koga su usprkosnoj našim prešnjim "činovnicima", postignuo je, da se u njegovim gradovima, gođi u vlastitim jezicima najviši plod glazbene umjetnosti,

Da bude dočinjaj i to vidi, opasni među, da je ovo prvi put, što se je u Opatiji devala opera. Da sada se ona pjevala operu "Modestino", "Rastko", "Vodnjani", "Trgovišće" i "Blaženica", "Prvičan kralj". Uz ostale gospodare zapravo su

gradila burnim pijeskom a gdjeju pjevacu izazvala, da joj se zahvali na umjetničkom utiku, koji nam je pružila.

Vrhunac ovog koncerta postignut je bez sumnje u osmoj točki: "Suita na ruske pjesme iz repertoara Slavjanskog Agrejativa" za gusle, glasovir, violincello, harmonij i kontrabas" (gdjice A. Šantel, gg. Govekar, prof. Šantel, Rapotec i Stanić). Vrlo smo zahvalni umjetnicima za užitak, koji su nam pružili. Osobito su uživali oni, koji su u velikim gradovima čuli pjevati zbor Slavjanskoga. Ovajim je kvintet probudio sve one bajne utiske i mile uspomene.

Raspored je svršao predstavom "Prvi korak", drama u jednom činu od Salavjeda. Čin se događa u Rusiji, ali i kod nas često progone našu učiteljicu na selu onake i slične navolje, pa se je komad vrlo dospao. Kad prizora, gdje učenici uz nemiruju staroga podvornika, bilo je obilje smjeha. G. Graber igrao je tu ulogu kao glumac od zanata. Glavnu ulogu učiteljice imala je gdjica M. Obradović, voditeljica zabavista. Ona je vrlo ispečena pričala mlađu, nevinu, naivnu, idealnu učiteljicu, koja tek stupa u život, puna ljubavi do svojega zvanja i uzgoja djece, a za nevolje ovoga života se ne brine. Držanje joj bijaše prirodno i neprisiljeno, govor i neglasak prekrasan, ta rođenja je Slavonka. Gdjica Raffaelli, učiteljica majstorskog je svoju ulogu odigrala. Kraće uloge imali su gg. dr. Prudan, Gortan, Grublja i Stanić. Od ovih se je istaknuo g. Gortan, koji je vrlo dobro prikazao bivšeg načelnika.

Najviše zasluga, što je taj koncerat tako sjajno uspio, ima g. prof. Šantel, koji je sve pripravio i uredio. Osobito smo zahvalni gdjicama A. Šantelu i D. Šantelu, koje su iz diagonaklonosti sudjelovali te koncerat pridigle do prave umjetničke vrijednosti. Prva je od njih naročito radi toga došla u Čio, a druga dak je Gorice. Nijesu kod tega žaliči ni truda ni troška ni neugodnosti putovanja. Neka im ovdje bude u ime služiteljstva izrečena najtoplijih zahvala. Živile!

I ako je ulaznina bila veća niska — po radi svih same prirede — ipak je na blagajni unijšto K 208 i 30 para. Čistoga će ostati oko 120 k. Sto će, našemu narodu u Istri užurano, mnogo dobra ploda doneti. Tej konceratima još jedan vrlo veliki uspjeh. Naša mladost u gimnaziji i učiteljskoj školi imala je tu priliku, da čuje koncerat, kakav se inače može čuti samo u velikim gradovima. Naročito će to mnogo koristiti našim kandidatima učiteljstva, koje će se jednom račići s tim mali lati i u narod razijetijim, glazbu i plemenitost.

Sed se u Pazinu, govori samo o tom koncertu i svi se, da im se čete priznati takav umjetnički užitak i takva plemenita zabava. Biti im zaista učisana.

Predavanje u Pazinu. U subotu dne 8. marta predavao je g. Ante Belenđić "O Argentini". Predavatelj je u kratkim, lepim crtanja prikazao veličinu ove zemlje, izuzeće što je začetnje arte iz narodno-gospodarskog života; a zanimivo da bila i njegova opaska iz socijalnog i republikanskog života ove države, što je obično u zanimanjem praktično.

U subotu dne 16. marta predavao je o horbi oko oslobodjivanja, zaduženju stranačke i narodne štote u obče u Argentini, a ne posećeće se ovaj učenosti na milijunara Hrvata Mahasovića.

Pozivne predavanje pratilo se simbolijom, za kratak čas i nezajednički, matica se sviranjem na gudzima u pratinju gudzivom.

U Krkova: Gosp. Ružko Adria Frančević učinio je za Družbu sv. Ćirila i Metoda K 20. Dorovao slijedeći: po g. K. Boribić M. Đorđić i Duško Jović, hodočar, Pašin i po 1-K Ružko Frančević, stupan,

Runko Anton, Celić Miho-Pečarić, Celić Male, Rade-Listić Blaž, Rade-Listić Ivan, Rade Badac Jure, Runko Mate; po 60 para Celić Miho, postolar, Uđovičić Frane; po 50 para Celić Ivan, Pečarić; po 40 para Runko Marija, Runko Ivan, Pušar Antun; po 30 para Celić Jale, Celić Ana, Runko Marija; po 20 para Runko Sime, Celić Franica; N. N. K 240.

Porečki kofar

Iz Materada. Jos mnogo i mogo vremena bismo se bili načekali, dok bi nam dosla potvrđenja pravila našeg društva „Hrvatska Zvijezda“ od više oblasti, da nas nije uputio naš vrijedni rodoljub u Trstu, koji se je popitao kod c. kr. Narodničnoga, da su pravila potvrđena već od 14. svibnja 1912. Nakon 10 mjeseci smo dobili pravila, te smo se već i pohojali, da će ih mješevi sagrasti i pojesti u kojem pisarcu stolu c. k. kapetana Murada u Poreču dok nije dobio placet od sanatika Manguita iz Umaga. Pošto je tolikih mješevija i smetnji ipak je naše društvo počelo da djeluje, Gosp. nam je utičaj odstupio jednu sobu u školi, gdje se avako nedjelje sastanemo, te tu raspravljamo, čitamo raznovrsna čliva, te napokon i veselo zapjevamo po koju pjesme.

Tri puta na sedmici u večeri vježba nas gosp. učitelj u skolskoj dvorani u računatvu, čitanju i pjevanju.

Sve je to njeupočinkno za nas, ali mi mladići, htjeli bismo da imademo još nešta više t. j. glazbu, koja bi budila u narodu hrvatsku svest, a mladost obojega spola privukla bi, da se ne gube u bezpoštenim sasancima po čestama. Zaradi toga pripravili smo fond za osnutak glazbenog zvora.

Narodna poslovica glasi: Tko prosi, taj i nosi. Tako i mi materadski mladići prsimo uljedno svakog našeg rodoljuba sirom istre, da bi nam podijelio za ovo korisno narodno djelo barem koju krunu. Držimo, da ćemo naći kod naših pojedinika i inteligencije odziva za ovu plemenitu stvar, zato se unaprijed najljudnije zahvaljujemo.

Darovatelji neka nam daju novac na slijedeći naslov: Mladensko društvo „Hrvatska Zvijezda“, Materada (Umag).

I mi toplo prepričamo rodoljubima u svim hrvatskim zemljama, da prinosimo priopćenu ove mlade pobornike za našu hrvatsku pravu u kraju, koji se tek podeo buditi i uspješno raditi a za kojega smo držali da je izgubljen za našu narodnu stvar. Pripomoc bit će to od veće koristi, što će osdile planuti za rodoljubija i po okolnim mjesitim, gdje naš narod još spašava. — Ur.

Koparski kofar

In Karlović. Stedionica i posudilinica u Marezigi zaključila je na svojoj glavnoj skupštini janje godine prošlosti svoje poslovanje takodjer na mjestne občine Oprtalj i Povjan. Taj zaključak je već uknjižen u zadržani registar Irguvatkovog i pomorskog suda u Trstu.

Zavod obstoji već trideset godina i ujedno je ujedno, tako da je godine 1912. imao K 428 234-26 prometa s Medioničkim učionikom K 55.026.36, i to samo u okružju za mjestnu občinu Marezige. To dokazuje i veliko poslovanje zavoda, pak se preporuča novim mjesitim na koje je predloženo poslovanje, da se istočno postupi u tom zavodom kod posude i učioniku mjestne, kojeg uključujuče zadele po statut 6 po ste, a novac je najbolje osiguran, jer istim 400 članova, koji jamči sa svim svojim imanjima, jamči takodjer i porezne obdine sa svim svojim imanjima i poreznom smogom.

Posede (zadaje) na hipoteke i ne jamčivo po najjačoj kamatnoj sajeri, te se ne boji

konkurenca niti od protivničkih novčanih zavoda.

Razne primorske dijести

† Dr. Vicko Mardetić. Prošloga tjedna umro je u Komizi naglog smrću dr. Vicko Mardetić, tamošnji občinski liječnik u dobi od 39 godina. Kao vrstan liječnik i odusjevljen rodoljub, stekao je pokojnik ljubav sviju, te je njegova prerana smrt duboko razširila sve, koju su ga poznavali.

Pokojnik je bio veliki prijatelj našeg lista, te je živo pratilo našu borbu u Istri i iskreno se radovalo svakom našem napredku. Za pokojnikom duboko žali u Puli rodoljubna obitelj Mardetić, u kojoj je pokojnik uzvraćao kao prvi rođak i kum pravu bratku ljubav.

Budi plemenitom pokojniku laka hrvatska zemlja za koju je živo radio i obitelji i rodbini naše iskreno saudeće.

Da počasti časopisu blagog pokojnika, daje g. Niko vit. Mardetić u Puli K 50 za Komiziške siromake, K 30 za Družbu sv. Cirila i Metoda i jedan dar za Družbinu školu u Banjolama kod Pule.

Hrv. slov. akad. društvo „Istra“. Društvena će se sjednica obdržavati o uaskrenim praznicima, s toga molimo obornike, da izvole čim prije javili predsjedniku (B. Francetić, Rijeka p. r.) svoje mišljenje o vremenu i mjestu obdržavanja društvene sjednice, da se uzmognemo jednočavni sakupiti. Na ovoj sjednici pozivamo i izaslanike ostalih hrvatskih istarskih akademskih klubova, zato vredne i za njih opasne na obornike.

Budući da se na ovoj sjednici pretresli vrlo važne stvari, preporučamo svima interentima, da ne uzmanjaku. Nadalje molimo društvene funkcioneare, naročito gg. knjižničara i blagajnika, da izvole do tog roka podnjeti drustvu predsjedniku svoja semestralna izvješća. Mjesto i vrijeme držanja sjednice objavit će se načinljivo. — Bozo Francetić, predsjednik, Niko Sucić, tajnik.

Popuniteljni izbor za istarski sabor. Kako se je unaprijed znalo, bijahu izabrani dne 6. o. m. kod popuniteljnog izbora kod kurije veleposjedački predstavnici talijanskog političkog društva za Istru i to gg. dr. Bossi, dr. Corazza i dr. Amoroso. Upisanih bijaše svih izbornika veleposjednika 102, a od ovih glasovalo ih je samo 44 i izabrani bijahu sa 44, 48 i 42 glasa. Glasajući nije bilo ni polovica upisanih izbornika, a k izboru pristupilo ih je još mnogo manje, jer su mnogi glasovali pomoću punomoći.

Kad će već jednoč prestati u Istri ona sredovječna povlastica talijanske gospode, na kojoj osniva talijanska vladajuća svoju svoju premos i prevlast. Zar nije to smjeno, da ne redemo sramotno, da može iduće 20 osoba birati 3, 4 i više zastupnika za talijanski sabor jedino radi toga, što im bijaju sreća mala, da su imućni ili bogati, dokim treba našim izvanskih izbornika 15, 20 i više izabrat, a da uzmognu svaki skup izabrati samo jednoga zastupnika. Gdje je tu pravica? Zar nije to sredovječno, kad no se je sa sramotima postupalo u mnogim krajevinama kamo i sa blagom.

Ovu sredovječnu povlasticu nebolicino bogataša moralo bi se čim prije dokinuti, i to tako, da se uvede i kod labora za talijanski sabor i za občine jednako, sveobče, kresne i hajne interna pravo, koje vidići i sa državni sabor. Fred zakonom moramo biti svi jednaki, bogatši i siromaši; bez imedjemo iste dužnosti, moramo imati i iste prava. Bogatšima će i tako biti bolje, jer ih neće bolji glava radi obstanka, kao što boli utrik siromaka, siromaša, rednica i slične razrede plaćenica.

Ja Mar. Nezadovolje na Štratu. Predu se djele dne 9. o. m. predio je preočetni

odbor Nar. Zajednice vrlo uspješno predavao o „alkoholizmu“ u Žamcu. Predavao je g. dr. Ivan Kiseljak, liječnik iz Rijeke, a popratio je predavajanje sa slike na sklopikonom g. prof. Crvarić iz Opatije.

Istoga dana održao se je u Rukavcu i sastanak članova podružnice Nar. Zajednice za Rukavac i okolicu. Tom prigodom predavao je g. Petar Prodan, tehnički tajnik kot. gosp. zadruge u Opatiji i voćarstvu.

Slijedeće suboto, dne 15. o. m., bili će u Voloskom predavaju „o gradnji jednoga velikoga prekoceanskoga parobroda“, a u nedjelju, dne 16. o. m. u 6 sati u večer ovo isto predavajanje u Lovranu (kavana Huber).

Prošlog četvrtka, dne 6. o. m. bila je 10. redovita skupština Centralnog Odbora, na kojoj se je stvorilo više važnih zaključaka. — Buduće nedjelje dne 16. o. m. bit će redovita sjednica podružnice u Lovranu i to u 2 sata i pol popodne.

Centralni Odbor bio se je pred nekoč vremena obratio na sve hrvatske i slovenske občine u Istri za nekoje podatke. Većina njih udovoljila je ovoj molbi, dok nekoje niti da danas ne učinile toga. Molimo ih i ovim putem, da to učine. Isto tako molimo svu onu gg. činovnike, na koje smo se obratili, da nam se javi i odgovore na naša dva pisma. Svaki na svoje mjesto, ako hoćemo da što od nas budemo!

Pitanje popunjavanja biskupske službe u Poreču. Razni novinari Primorja navještaju, premještaju i imenuju stare i nove biskupe, kad da se radi o imenovanju ili premještenju kakvog sudbenog službe. Još se nije bila slegla zemlja nad grobom pok. biskupa Blaža, već su mu ti sveznajudi mudraci naši i imenovali natječnjaka, koji nije medjutim hvala Bogu ni danas imenovan.

U zadnja doba turaju napred osobito trojicu kandidata za onu stolicu. Kandidaturu goričkog prošla i državnoga zamjenika monsiga Faidulti-a napustile, jer da se njegovu imenovanju protivi Rim (?) što nam ne ide lako u glavu. Bit će razlog — ako ga u istinu neće, gdjegod bilo.

Ostala trojica kandidata bili bi kanonik kapitola u Gorici Brumat, kancelar goričke nadbiskupije Zamparo i neki profesor na sveučilištu u Grazu dr. Uhde.

Prva dvojica jesu Talijani, od kojih jedan znade neto slovenski. Treći je Niemac i znansanovo najbolje podkovan, ali jezikovno posev nesposoran jer ne zna ni niti zemaljskih jezika. Prva dvojica su u porečko-puljskoj biskupiji posve nepoznati te dvojimo, da bi primili ono važno mjesto, ako direkto do svoje časti i do svog dobrostanja. Za obojicu znade se pozitivno, da im je hrvatski jezik — jezik svoga izvanskih puka biskupije posve nepoznat. Već radi toga nisu sposobni za ovo mjesto, jer su po kanonskom pravu iregularni.

Mi očekujemo koliko od crkvenih dostojanstvenika, toli od svetskih oblasti, da neće narinuti porečko-puljskoj biskupiji biskupa, koji nije posve vješt hrvatskom jeziku.

Osiguranje pomorske Prošlog mjeseca izdato je zakon, koji radi o osiguranju pomorsaca proti nezgodama i u slučaju bolesti. Zakon o osiguranju proti nezgodama, koji se sada proteže i na pomorce, opredjeljuje, da imade za pomorce bliski osigurani sami poslodavci.

Zakon o osiguranju pomorsaca u slučaju bolesti imade tri vrsti osiguranja: bolest na kopanu u tunelmatu, bolest na brodu sa vremenu putovanja i bolest na bojeg i koncemat. Pomorske mera bili osiguravači proti bolesti same na kopanu u tunelmatu, dokim spadaju brodovi i tunelmati za brodove sa vremenu putovanja poslodavci.

Štranina i Jurina

Jur. Si cuja Frane za oni cirkus, što ga je pripelja u Pulu oni mandrili Smilti.

Fr. Sto oni, koji ima majmune iz niških cesařstva?

Jur. Dá, dá, i koji ima jednog majmuna,

komu je dal ime Prinz Peter II.

Fr. A najljepša je ta, da kad tog majmuna zoveš kom Villi, onda se i oni svi drugi majmuni, mandrilli i gorili skupa sa Smilti obrnu.

Jur. To je znak da se avu zovu Villi. Ali zašto je dal onemu ime Peter II.

Fr. Zašto je misili, da bi mu u Puli razbili cirkus i njega za svimi majmuni, kad bi im u Puli ostavili imena iz niških cesařstava.

POZIV

na XXV. glavnu skupštinu

Kolarske gospodarske zadruge Volosko-Opatija
što će se držati dne 30. marta 1913.
u 9 uro u jutro u prostorijama Čitaonice
u Mošćenicama uz slijedeći

DNEVNI RED:

1. Pročitanje zapisnika Janjske glavne skupštine.
2. Izvješće tajnikovo.
3. Izvješće blagajničko.
4. Eventualni predlozi.
5. Zdrijebanje gospodarskoga oruđja.

Kotarska gospodarska zadružna
VOLOSKO, dne 10. marta 1913.

Predsjednik:
V. Tomićić.

Poziv

na XVII. glavnu redovitu godišnju skupštinu Posavljence u Voloskom registrane zadruge na ograničeno jamčenje, koja će se obdržavati dne 29. marta 1913. u 8 s. po p. u društvenoj pisarni sa sljedećim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika prethodogodišnje glavne skupštine.
2. Izvješće ravnateljstva.
3. Izvješće nadzornog odbora.
4. Izbor ravnateljstva, nadzornog odbora i državnog suda.
5. Zaključak glede uporabe čistog dobitka.
6. Slučajni predlozi.

Godišnji obračun izložen je zadružarom na uvid u društvenoj pisarni u Voloskom. Volosko, 4. marta 1913.

Ravnateljstvo.

Strite „Našu Slogu“.

o o JEFINO I BRZO. o o
CEDULJICE
 sv. ispojed i pričest
 izrađuju
 NARODNA TISKARA
 LAGINJA i dr. — PULA
 VIA GIULIA 1.
 o o JEFINO I BRZO. o o

Pozor! Pozor!

Za Uskrsne blagdane

preporuča gospodinjicom, trgovcem i objektima dobre zdrave

domaće osušene šunke
od 4—7 kg po K 280 kg poslošnim po-
vezem franko.

Razdaje od 1 kom. i više.
Kod veće naručbe znatan popust!
Vinko Sandalj,
Lopoglava (Istra).

Steckenpferd- Lilienmilch-Sapun

od Bergmann & Co. Tetschen u/Elbe
je jedini sapun koji čuva kolo od
sunčanih pirova i uzdržava lepu, metanu i njušnu pot, što se sa
čistom vodom dugo razvrtala može
nepobitno dokazati.

Komad po 80 para dobiti se u
svim kermama, drogerijama i par-
fumerijama.

"sto se preporuča Bergmannova
Lilienmilch-Sapun" kao izvrstan
sredstvo za prigovaranje ruku za
gospodje. Cena u tubama 100 70
para kom. Dobiva se po svuda.

Austro-hrvatsko parobro- darsko društvo. Punat.

Redovite pruge po Krarneru.
Punat-Krk-Tokolič-Glavatik-Malička-Mijev-
ce-Denčići-Riška svaki dan tamo i natrag.
Baška-Punat-Krk-Riška tri put na tjedan.
Riška-Opatija-Bell-Merag-Krk-Punat-Baška-
Loper-Rab-Lun-Lešnjekovlje-Lešnjekovlji (luka
sv. Martin) Morezino dva put na tjedan.
Moka-Opatija-Lovran-Rab svake srijede
tamo i natrag.

Moka-Opatija-Lovran-Rab-Lešnjekovlje-Lešnjek-
ovlji (luka sv. Martin) svake nedjelje tamo
i natrag.

Vrbnik-Sv. Mihalj-Crikvenica svaki dan
tamo i natrag.

Glavno odpravljenje na Blici.

SVOJ K SVOMU!

Tiskara i knjigovežnica

LAGINJA i DR.

Blico Stola, 1. PULA Via Giulia, L.

Preporuča se za
tiskarske, knjigovežne
i galanterijske radnje.
uz svačine koriste počela je gosp.

Imajući u vidu

tiskarski, knjigovežni
i galanterijski radnje.
uz svačine koriste počela je gosp.

Julius Meinl

Uvoz kave

NOVA PODRUŽNICA
PULA
Via Sergia br. 35.

GOTÖVI KREVETI

iz crvenog platna dobro pu-
njeni, pokrivač ili podnja-
perniča 180 cm. dugi,
116 cm. široka K 10—, K 12—, K 15—
i K 18—; 1—2 metra dugi, 120 cm. široka
K 13—, K 15—, K 18—, K 21—; ja-
tuci 80 cm. dugi, 58 cm. široki, K 3—
K 350, i K 4—; 90 cm. dugi, i 70 cm.
široki K 450 i 550.

Izradjuju se i po posebnoj mjeri, stručjače
na 3 dijela za 1 krevet po K 27—, boje
K 33—. — Razdaje franko pouzdano od
K 10— naprijed. Zanjuši i vræđeno pri-
znaje ako se postarina plati.

Benedikt Sachsel, Lubes, br. 259
posta PILSEN, Češka.

PEKARNA

LJUDEVIT DEKLEVA

na Campi Merisi br. 5 — Pekarna Via Sisane 14.

Prodaja svježeg kruha
tri puta na dan.

Direktna poslužba u dom i u javne
lokale.

Prodaja svakovrstnog brašna iz
najboljeg mlinja po dnevnoj cijeni.

Poslužba brza i točna.

Napredak zdravosti:
ca ličenje slijepih ljudi i tečaj
i apotekarne bolesti.

Brzi i sigurno djelujući lek, u
uzemstvu i inozemstvu potvr-
djen od mnogobrojnih svjedoci
kao kožne otteklne, uretritis
zaljuti; kod upale dijalna akut-
nih i kroničnih bolesti. Kd. Sve
spomenute bolesti leče se naj-
radijalno.

Castile confettis
po K 4— kutija.

Jedrovo ličenje slijepih bolesti i njih po-
dignica jest "Jerusalem Castile", a najbolji
napredak proti onemoglosti, spolnoj nesposobnosti
bolesti zglobova, neurastnosti i proti prešavu i
spermatorazi, upali i mokrade itd. Cena Jerusalem
Castile K 350 bočica.

Za rješavanje i svakih drugih uputa obratiti
se na ličenje "Jerusalem" u Trstu na naslov
č. N. Castile, koji će odgovoriti odmah uz diskretne
odrične tajne.

Castile ličenje prodava se u svim ljekarnama
u Puli. Ljekarna Wassermann, Constantini S. Poli-
carpo i Uliča Pellegrini.

Način ličenja je u svim ljekarnama.

1000
i tisuću slika i raznih pred-
meta za mušku i žensku od-
jelu su u eniku, kojega ra-
zstilje badava Jugoslovenska
razračavaonica
R. Stermecki, Celje, br. 814.

Sjetite se družbe Sv. Cirila
i Metoda za Istru!

„CROATIA“

osiguravajuća zadruga u Zagrebu. — Utemeljena god. 1884.

Povjerenik za Polu i okolice: Ante Iskra, Via Campo Marzio 5, I. kat.
Centrala: Zagreb, u vlastitoj palati, ugao. Marovske i Preradovićeve ulice. Po-
dužnica u Trstu, via dei Lavatoio br. 1. II. kat. — Telefon. br. 2594.
Glavna zastupstva: Ljubljana, Novi Sad, Osijek, Rijeka i Sarajevo.

Ova zadruga prima uz povoljne uvjete slijedeće vrsti osiguranja:

1. osiguranja glavnica za slučaj doživljaja i smrti,
2. osiguranja miraza,
3. osiguranja životnih renta;

II. Protiv štete od požara

1. Osiguranja zgrada (kuća, gospodarskih zgrada, tvornica),
2. Osiguranja pokrotnina (pokućstva, dučanske robe, gospodarskih stro-
jeva, blaga i t. d.);
3. Osiguranja poljskih plodina (žita, sijena i t. d.);

III. Staklenih ploča protiv razlupanja

Zadržava imovinu u svim odjeljima iznos: K 2713.674-18
Od toga temeljna glavnica: K 2713.674-18
Godišnji prihod prenje s pristojbama: K 800 000
Isplaćene odštete: K 1.868.040.89
Sposobni posrednici i skviziteri na ovještenju se uz povoljne uvjete

Ustanovljena 1891.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

registrana zadruga na ograničeno jamčenje

Vlastita kuća (Narodni Dom)

Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenbenе zajmove i
uz mjesecnu otplatu te prima uloške,
koje ukamačuje uz

4 1 0
1 2 0

čisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1891.

Od 1878!

Posuđa čuveni glasoviti oblikovani domaći lek.

Kod većih naručbi znatan popust.

A. THIERRY-a balsam

Ljekarnika A. THIERRY-a balsam
Jedino pravi sa solenom duvnom koko načitnu maglicu.

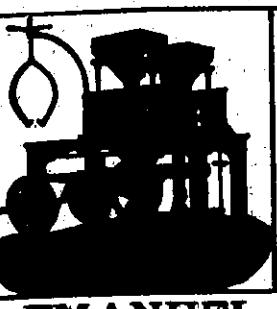
Zakonom zaštitljeno.

Svako primarenje, upoštanje i proprijanje drugih balsama sa zavarava-
ćem markom propozicije kaznju po судu i strogo kazni. — Djeluje
sigurno, leči sve vrste bolesti organa dišta, kralje, izberavaju pro-
miklioni, katar, grla, prehlada, boluti plica, specijalno kod infuzije,
bolesti želudeca, upala jetre i slezama, pomakanje stolice, Zubobolje i
zubačni bolesti, trganje zglobova, opkinja, kotulni bolesti itd. 12/2 ili 6/1
ili vel. posreba boća K 5.60.

Thierry-ova jedinjava prava coni-
folijica mast.

sigurna i stala lečišta djejanje kod rana, otkečina,
zaleda, upala, akcasa, odstranjuje sve slane tjelesa, koja
se dobla u tijelu po često preduradne operacije, koje se
u hemicu skopana, lečišta kod još tako starlih rana,
2 posude skije K 6.60.

Uz lečenje, K. Agosto levante A. THIERRY-a = PREMARIS.
Hrvatska. — Dobiva se u svim vodim ljekarnama.
Na veliko u ljekarni, drogerijama.

NAJBOLJI ŽITNI MLNOVI

ujaraci strojevi, motori, gospodarski strojevi
u najboljoj izradi i najjeftinije izradjeni,
priredjeni za svaku ruku.

Mnoga područja po nama, uvedjena
u prometu.

Ponude, prerađeni na način bedova i
bez poljoprivrede od
tehničke poslovnice.

EMANUEL I OSKAR KRAUS,

TRST, Via San Nicolo 26.

Dopravljaju se podigne sprozne za sva obrtnička i industrijska poduzeća.
Dopravljaju se hrvatski, slovenski, srpski i mađarski.